Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 86. **Brașov, Mercurĭ, 17 (29) Aprilie** **1896.**

Audiența lui Lueger.

Scirea, ce ne sosesce astăḑĭ despre întorsĕtura, ce a luat'o cestiunea primarului Vienei, este de-o deosebită importanță. Și nu atât pentru a satisface curiosităţii, că ce se va întêmpla acum cu a treia alegere de primar a vestitului conducĕtor anti-semit Dr. Lueger, cât mai mult pentru a se sci, décă partidul sĕu va puté dobêndi o posiţiă sigură în conducerea afacerilor comunei Vienei, este însemnată acéstă scire.

In momentul, când se credea, că nu mai este modru de-a aplana conflictul iscat între guvern și consiliul comunal prin înoita alegere demonstrativă a lui Lueger ca primar, și când părea ca și sigur, că alegerea va fi din nou invalidată, ér consiliul comunal, persistând pe lângă candidatul sĕu, va fi disolvat: tótă afacerea primesce o altă turnură prin intervenirea directă a împĕratului.

Alaltăerĭ Dr. Lueger a avut audiență la împĕratul, se ḑice că la stăruința chiar a ministrului-președinte Badeni, cu care Lueger a avut mai înainte o convorbire. Despre decursul acestei audiențe comunică foile anti-semite, că împĕratul, arătând lui Lueger, că nu póte aproba alegerea lui nicĭ acum, a apelat la lealitatea sa ḑicênd, că aștéptă dela el sĕ se retragă de bună voiă în interesul restabilirei raporturilor normale în administrația autonomă a orașului Viena.

Impĕratul a declarat tot-odată, cum ḑic aceleașĭ foi, că e covins de onestitatea, de aptitudinea și de fidelitatea către împĕrat și patriă a lui Lueger. Acesta mulțumi pentru primirea grațiósă și ḑise că, ca patriot și cetățén leal, consideră de-o datoriă a privi dorința preaînaltă ca o poruncă pentru sine.

Astfel dér au căḑut sorții în cestiunea de primar al Vienei. Lueger nu va fi primar, renunțând la alegerea sa. Urmarea naturală va fi, că consiliul comunal va alege pe altul în locul lui, tot anti-semit, și acesta va puté fi aprobat.

Intorsĕtura acésta are dér importanța netăgăduită, că face posibil, ca comuna Viena, cetatea împĕrătéscă, sĕ fiă guvernată în viitor de antisemițĭ.

Nu vor mai avé dér Jidovii nicĭ o influință asupra administrației orășenescĭ. Și acésta este de mare însĕmnătate din punctul de vedere al raporturilor interióre, nu mai puțin, ca din cel internațional, căcĭ bine scim, că mișcarea antisemită din Viena are tot-odată un caracter social și politic.

După cum stau dér lucrurile astăḑĭ, în urma audienței, situațiunea partidei antisemite s'a întărit, făcêndu-se tot odată posibilă retragerea cu onóre a lui Lueger.

Diarele anti-semite au dreptate, prin urmare, décă anunță cu bucuriă, că de fapt au învins principiile partidei lor și acésta a rĕmas stăpână pe terenul ocupat în capitală.

Cei ce au strigat dér așa de mult în contra lui Lueger și au protestat în contra eventualei lui întărirĭ în două rêndurĭ, au contribuit prin acésta de fapt numai la întărirea partidei anti-semite, și resolvarea, ce a luat'o conflictul, de sigur, că-i va surprinde în mod fórte neplăcut, căcĭ décă nu va interveni vre-un alt cas estra-ordinar, Viena se póte considera ca definitiv cucerită de către anti-semițĭ.

Ședință festivă milenară „la poruncă". La raportul nostru de ierĭ privitor la discusiunea din incidentul serbărei mileniului în congregația comitatului Brașov, adaugem ca întregire încă următórele:

Vice-șpanul propuse, ca ședința festivă a comitatului sĕ se țină în 16 Maiŭ a. c. și la ordinea ḑilei sĕ fiă: un cuvênt de deschidere al fișpanului, un discurs festiv al vice-șpanului (amêndouĕ în limba maghiară) și o adresă omagială către Maiestatea Sa.

Propunerea d-lui profesor Dr. Eugen *Lassel* (în numele Sașilor verḑĭ) a fost următórea: „Congregația comitatului se întrunesce în ședința festivă spre a lua cunoscință de serbarea mileniului și, corĕspunḑĕtor faptelor istorice, va serba partea însemnată, ce au avut'o Germanii și înainte de tóte Sașii ardelenĭ la desvoltarea culturală a Ungariei, într'un discurs festiv german".

Mai observăm în special, că fiind adusă la votare mai întâi propunerea comisiunei permanente, cu a vice-șpanului etc. etc., contra acestei propunerĭ au votat toțĭ membrii românĭ presențĭ și Sașii tinerĭ, la olaltă formând cam a treia parte ḑintre membrii presențĭ în adunare.*)

CRONICA POLITICĂ.

— 16 (28) Aprilie.

Incă și acum se ocupă ḑiarele din Ungaria fórte mult cu atitudinea dușmănósă a **Serbiei** față cu **mileniul**. Etă ce scrie *„Pester Lloyd"* de erĭ la loc de frunte între altele: „Dealtmintrelea sĕ facă domnii din Belgrad aceea ce le place. Orĭ vor participa în mod oficial la sĕrbarea mileniului orĭ nu, orĭ vor visita esposiția nóstră, orĭ nu; tóte acestea nu vor esercita nicĭ o influență mai însĕmnată asupra sentimentelor nóstre patriotice, carĭ ne vor predomni și umplé în lunile viitóre. Dér le-am da un sfat bun domnilor din Belgrad: în dispozițiile lor viitóre sĕ nu trécă peste acea graniță, care e determinată prin datorințele bunei cuviințe internaționale și prin acele considerațiunĭ, dela carĭ nu putem sĕ dispensăm nicĭ Serbia și nicĭ pe alt stat mic (măi!!) Serbii din regatul învecinat de sigur nu se pot plânge, că noi ne-am fi interesat órecând de aceea, că ce isprăvesc ei în casa lor, și care partid stă la cârmă. Décă ei acum ar uita legea de reciprocitate, atuncĭ ne vom ridica glasul cu cea mai hotărîtóre insistință, ca din parte chiămată și dătătóre de ton, sĕ li-sĕ espună politicianilor din Belgrad starea curată a lucrurilor și sĕ se facă, ca *Serbia sĕ îndure în cea mai mare mĕsură urmările secaturilor sale invidiose și a cutezanței sale punibile* (!!) Și paciința nóstră are marginĭ; decĭ sĕ nu hîțăe nimenĭ prea mult de ea, căcĭ altmintrelea sĕ pótă nasce un mare rĕu, pe care va trebuì sĕ-l ducă în spinare lung timp nu numai cabinetul Novacovicĭ, ci însașĭ Serbia". — Cum se mai bursuflucă Jidanul! Ca și când ar depinde dela bunăvoința lui esistența unui stat independent! Orĭ-cine cunósce cutezanța cu care au datină sĕ scrie ḑiarele semite, și care, durere, la noi nu sĕ pedepsesce, cu tóte acestea însĕ trebue sĕ se uiméscă omul de tonul impertinent-autoritativ, de care se folosesce în ḑilele din urmă amintitul organ jidan față cu Serbia.

*

In 25 c., a ținut **camera magnaților** ședința festivă, în care a fost pusă la ordinea ḑilei pertractarea asupra proiectului privitor la înarticularea legei milenare. Cu mare supĕrare observă ḑiarele din Budapesta, că dela acea ședință au lipsit: mitropolitul din Agram, episcopii croațĭ, episcopul săsesc din Sibiiu, și *toți prelații sêrbĭ si românĭ*. Etă ce ḑice la acésta ḑiarul „Magyarorszag": „Unde au fost acei domnĭ? Ce lucru mai însemnat au putut ei avé, decât serbarea esistenței de o miiă de anĭ a Ungariei? Pentru ce sunt ei legislatorii Ungariei? Pentru ce primesc ei strălucirea și pompa, la a căror posesiune ajung prin mijlocirea corónei sfinte maghiare? O astfel de purtare nu servesce spre *aplanarea (!!) divergențelor naționale*, ci trebue sĕ nască dispreț în sufletul fiă-cărui Maghiar".

*

Acum după-ce prințul **Ferdinand** al Bulgariei a plecat din Petersburg, se strecóră unele scirĭ, carĭ au fost ținute în secret, privitor la atitudinea observată de Țarul și familia sa față cu prințul. Astfel se ḑice, că Țarul l'ar fi cam „splălat" pe Ferdinand pentru purtarea lui mai dinainte față cu dinastia ruséscă, și i-ar fi spus clar, că el sĕ privéscă în Rusia tot-déuna pe *conducĕtórea*, îndreptățită din punct de vedere istoric, a *întregului slavism*. Mai departe se ḑice, că marea ducesă *Xenia Alexandrowna*, fiica favorită a Țarului

---

*) In raportul de ierĭ (nr. 85 al „G. T."), pag. I col. 4. rêndul 16 de sus, în loc de „pare că aceste națiunĭ *mici* n'ar esista", este a se ceti: pare că aceste națiunĭ **nici** n'ar esista etc.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

România Agricolă.

Un rĕspuns „Transilvaniei" din Sibiiu.

(Fine.)

Incă o cestiune și termin.

A crescut valórea pămêntului séu ba și în ce raport? — Etă o cestiune mare, la noi încă nediscutată. Unii ḑic da, alții se îndoesc. Cercetărĭ serióse până acum nu s'au făcut.

Este incontestabil, că în Bucurescĭ, Sinaia și alte 2—3 orașe provinciale, valórea pămêntului s'a urcat și încă fórte mult, cu deosebire în capitală. Crescerea valórei este 2—3% pe an. Ceva mai puțin în porturile marĭ. In celelalte orașe însĕ, cestiunea este de discutat. Așa în Iașĭ, bună-óră stau deja 700—900 case góle, și tóte inmobilele urbane s'au deprețiat fórte mult.

In tóte orașele Moldovei, elementul românesc este în decădere și se pierde tot mai mlut, pe ḑi ce merge. In mai tóte orașele provinciale, aprópe tóte casele marĭ boerescĭ cu curțĭ spațióse, grădinĭ marĭ de pometurĭ, parcurĭ etc. ale familiilor marĭ au disparut și au devenit edificii publice. Câte-va din curțile marĭ boerescĭ au trecut în mânile aristrocraților noi: ai Armenilor, Grecilor, Jidanilor, carĭ s'au substituit vechei boerimĭ indigene, séu în ale statului.

S'a întêmplat acésta în urma crescerei valórei pămêntului, séu a scăpătărei proprietarilor, carĭ au pierdut starea și nu mai pot purta 2 case, la moșiă și în oraș, capitala județului, ci s'au restrîns la una eventual s'au mutat la Bucurescĭ, orĭ ca absentiștĭ șĭ-au strămutat domiciliul cu totul în străinĕtate. — Deja chiriile și prețurile de cumpĕrătóre, ce le plătesce statul pentru trebuințele sale, nu le póte suporta și plăti un particular, pentru trebuințele sale. D'aci proprietarii ei înșĭ-șĭ stăruesc la guvern pentru înființarea de diferite institute de utilitate publică, în casele lor. Impedecarea imigrațiunei ar lóvi în prima linie în proprietarii de case, și de esemplu o isgonire a Jidanilor în masse în prima liniă proprietarii de case ar căuta s'o împedece, și s'ar opune depopulărei și caselor și orașelor.

In ce raport a crescut valórea imobilelor rurale, încă este și mai greu de studiat. Este adevĕrat, că arênḑile moșiilor s'au urcat fórte mult, ér guvernul, luând de basă arênḑile, pe cei din urmă 10 anĭ, a ficsat prețurile loturilor de moșii, ce vinde la țĕranĭ, la 500, 600—800 lei hectarul.

Urcarea arênḑilor pentru noi nu este încă o probă, că s'a urcat valórea intrinsecă a pămêntului, căcĭ arênḑile s'au putut urca numai artificial, ca tot așa de curênd sĕ scadă, precum s'au saltat în sus. Valórea reală a pămêntului se urcă însé numai încet, pe cale naturală, prin sporirea populațiunei, prin sporirea și amplificarea substanței productive, prin deschiderea de nouĕ debușeurĭ pentru desfacerea productelor etc.

La noi tóte aceste considerațiunĭ teoretice stau în raport invers.

Producțiunea am vĕḑut mai sus cum a dat în tóte privințele înapoi, ér cerealele sunt depreciate din causa concurenței Americei.

Apoi moșiile din Moldova, carĭ au un pămênt mai bun, mai variat, cu pășunĭ, pădurĭ, fênațe, arăturĭ fertile, grădinĭ de tot-felul, ape curgĕtóre, o climă mai temperată, au și ecarete și vite mai multe și mai bune, acolo deși agricultura este mai perfecționată și mai sistematică, dér fiindcă pentru esploatațiune îțĭ trebuesce sĕ ai capital mai mult, moșiile se vênd cu 1/3—1/2 mai ieftin decât în Muntenia. Acolo nu fiă-care cârciumar și băcan póte deveni moșier. In Muntenia din contră.

Și apoi lucru curios, că proporțional între tóte țĕrile române, actualmente afară de Dobrogea, numai în Muntenia, cea mai înapoiată în agricultură și mai puțin populată între tóte, se plătesc arênḑile și prețurile cele mai marĭ pentru moșii. Acolo, unde nu ai nicĭ casă de locuit, nicĭ masă, nicĭ grajd, nicĭ patul, nicĭ magazie, nicĭ brațe suficiente, nicĭ vite pentru muncă, nimic, acolo sĕ plătescĭ cu 2—3 orĭ mai

Alexandru III, n'a voit de loc sĕ dea faţă cu Ferdinand, şi peste tot nicĭ Ţarul nicĭ familia şi curtea sa n'au manifestat ceva dragoste şi prevenire deosebită faţă cu prinţul, de aceea Ferdinand nicĭ n'a stat în Petersburg o sĕptĕmână întrégă, după cum îşĭ propusese la început, ci a plecat după patru dile la Paris.

*

Majestatea Sa monarchul nostru a primit erĭ în audienţă pe **Lueger**. Incă nu se scie, care a fost obiectul conversaţiei între împĕrat şi între primarul ales dér neîntărit al Vienei, se crede însĕ, că monarchul l'ar fi provocat pe Lueger ca sĕ se retragă, şi sĕ nu mai priméscă a fi candidat ca primar.

Circularele archiereilor noştri

din incidentul mileniului unguresc.

In urma unui ordin al ministrului unguresc de culte şi instrucţiune publică, archiereii noştri românĭ au dat, cum se vede, toţĭ de-a rêndul circulare către cler cu privire la serbarea mileniului. Ministrul le cere în acel ordin, ca sĕ dispună sĕ se serbeze mileniul prin serviciu divin în bisericĭ, în diua de 10 Maiŭ, ér în 9 Maiŭ sĕ se ţină festivităţĭ scolare tot pentru mileniu.

Păna acuma n'am avut cunoscinţă, decât numai de textul circularei episcopului dela Gherla, pe care l'am şi publicat. Astădĭ avem textul circularelor Esc. Sale metropolitului Miron *Romanul* şi al P. S. Sale episcopului *Pavel* dela Oradea-mare.

Observăm, eă în circularele amintite ale episcopilor românĭ uniţĭ se mai vorbesce şi de-o decisiune a „înaltului cor episcopesc catolic", luată în conferenţa dela 27 Februarie c., ţinută în Budapesta. La acéstă conferenţă au luat parte şi archiereii românĭ uniţĭ şi ei se cred acum datorĭ a esecuta decisiunea acelei conferenţe, după care festivităţile scolare milenare, nu scim din ce causă, au fost ficsate pentru diua de 17 Maiŭ şi nu pentru 9 Maiŭ, cum cere ministrul.

Lăsăm sĕ urmeze aicĭ textul circularelor dela Sibiiu şi dela Oradea-mare, asupra cărora vom reveni după ce ne vor fi cunoscute şi circularele celorlalţĭ archierei românĭ.

Nr. 2362 Pres.

Cercular

către clerul şi poporul ortodocs român din archidiecesa Transilvaniei.

Iubit Cler şi Popor!

Peste câte-va dile se va deschide în capitala ţĕrii esposiţiunea generală decretată prin Art. de lege II: 1892, şi cu aceea se va face început la multe alte festivităţĭ, carĭ se pregătesc cu marĭ aparate atât în capitală, cât şi în tóte părţile ţĕrii, drept manifestaţiunĭ ale bucuriei, că étă un period lung de una miiă de anĭ se împlinesce, decând rassa maghiară, pururea rĕsboinică şi vitéză, emigrând din óre-carĭ părţĭ ale Asiei, a cucerit ţéra acésta dela diferitele popóre pacînice şi blânde, carĭ o locuiau, şi a întemeiat aicĭ un stat propriu numit până în diua de adĭ în limbile europene cu puţină variaţiune „Ungaria", în care stat între tóte adversităţile timpurilor s'a susţinut nefrânt şi se susţine şi în present cu tóte condiţiunile de prosperare mult potenţate, mai ales în deceniile din urmă, pe când dintre celelalte state europene unele s'au ruinat cu totul.

Este evident şi prea natural, că aceste festivităţĭ particulare împreunate cu esposiţiunea generală, carĭ tóte la olaltă au sĕ formeze un iubileu mare milenar, se arangiază în partea cea mai însemnată de autorităţile publice ale statului, întru preamărirea rassei maghiare identificate acum cu naţiunea politică din Ungaria, ba chiar cu statul însuşĭ; aceste festivităţĭ însĕ dau şi celor-lalte popóre compacte din patrie cea mai bună ocasiune pentru a-se pune pe meditaţiunĭ mai aprofundate asupra situaţiunei lor din trecut şi din present, precum şi asupra eventualităţilor din viitor; şi în ce chip rassa orĭ naţiunea maghiară întărită prin multe alte elemente ce i-s'au prefăcut în sânge şi os, are tot dreptul de a iubila cu însufleţire pentru succesele bărbăţiei sale: în asemenea chip vor fi în drept şi celelalte popóre din ţéră, ca meditând asupra festivităţilor milenare, sĕ se ocupe din capul locului cât mai serios şi de sórtea lor proprie.

O împregiurare însĕ este deja constatată, anume aceea: că nicĭ unul din popórele nemaghiare dér compacte ale Ungariei, pe lângă tóte esemplele seducĕtóre ale multora din cei mai bunĭ fii ai sĕi cu nume istorice, nu voiesce sĕ se contopéscă în rassa dominantă maghiară, nicĭ sĕ dispară sub nomenclatura generală de naţiune politică unitară; ci ţinênd mult la vechiul lor caracter naţional, vrêu tóte sĕ-şĭ conserve sub scutul legilor acel caracter, care se manifestă în limba, religiunea şi datinele fiă-căruia, şi numai cu acéstă reservă se pot anima ele, şi se pot întări tot mai mult în resoluţiunea lor, ca sĕ rĕmână pentru totdéuna fii credincioşĭ ai patriei acesteia, cetăţenĭ devotaţĭ ai statului ungar, şi tot aşa preadevotaţĭ sudiţĭ ai preaînălţatului nostru monarch şi ai înaltei case domnitóre.

Ce privesce în special sânta nóstră biserică ortodocsă naţională, ai căreia fii şi conducĕtorĭ sunt din partea autorităţilor statului nu numai învitaţĭ, ci óreşĭcum chiar constrînşĭ sĕ participe la festivităţile milenare, — nu pot suprima declaraţiunile audite din părţile ţĕrii locuite de credincioşĭ de-ai noştri: că pentru ei, şi mai ales pentru clasa mai inteligentă este absolut imposibil sĕ participe la aceste festivităţĭ cu acea căldură a inimei, şi cu acea linisce a sufletului, carĭ numai atuncĭ le-ar avé, şi numai atuncĭ s'ar puté manifesta în faptă, când nu ni-ar fi înaintea ochilor cele multe dovedĭ din timpurile mai vechĭ şi mai nouĕ despre ignorarea aprópe totală a intereselor nóstre de esistenţă şi de progres, şi când n'am vedé abandonate în paguba nóstră principiile cele mai sublime şi mai salutare în viéţa statului: libertatea, egalitatea şi frăţietatea.

Cu tóte acestea însĕ, în momentele rarĭ şi măreţe ale festivităţilor milenare, carĭ se apropiă cu sborul timpului, fiă cât de grea situaţiunea, în care ne aflăm, este un postulat al prudenţei, al maturităţii politice şi chiar al bunei cuviinţe, ca amarul vieţei nóstre publice şi sociale sĕ-l suprimăm pe timpul acestor festivităţĭ, şi făcênd acésta, sĕ ne ferim în aceste timporĭ agitate nu numai a crea vre-un incident, care s'ar puté esplica de ostilitate séu chiar de insultă faţă cu festivităţile, carĭ au sĕ decurgă neconturbate de nimenĭ: ci sĕ ne ferim a-ne presenta chiar şi numai apaticĭ séu total indiferenţĭ faţă cu acelea; şi aicĭ érăşĭ trebue sĕ-mĭ înnoiesc sfatul, ce l'am dat de multe-orĭ mediat şi imediat iubitului cler şi popor: ca sĕ nu dea ascultare acelora, carĭ obtrudêndu-se de conducĕtorĭ ai poporul, tóte pornirile lor le îndréptă numai într'acolo, ca pre bunul nostru popor, mai mult blând la fire, decât ager la vederĭ, sĕ-l ţină într'o agitaţiune continuă, sădind în inima lui ură, neîncredere şi discordie, ceea-ce precum a adus şi până acum numai pagube marĭ poporului nostru în desvoltarea sa materială şi intelectuală, aşa continuată în viitor nu póte sĕ producă pentru noi alta, decât o situaţiune tot mai agravată în viéţa publică.

Dér preste acestea se cade sĕ ne facem sémă mai ales cu interesele sântei nóstre bisericĭ, carĭ în faţa festivităţilor milenare şi în vederea ţinutei tuturor altor bisericĭ din patrie, nĕ impun în mod indispensabil datorinţa: că, deşi nu avem motive de a-ne însufleţi pentru acele festivităţĭ în mĕsura, cum se însufleţesc alţii, carĭ sunt mai bine favoriţĭ de sórte: cel puţin sĕ ne arangem şi noi pe timpul acelora o sĕrbătóre proprie, carea sĕ corespundă de o potrivă obligămintelor nóstre bisericescĭ şi patriotice şi dorinţelor comune; sĕ ne adunăm în sântele nóstre bisericĭ, şi acolo recugetând la celea ce relativ la noi s'au petrecut în ţéra acésta din timpurile cele mai vechĭ, sĕ mulţămim lui Dumnedeu, că pe lângă tóte suferinţele din mileniul trecut ne-a învrednicit sĕ vedem încă păstrat tesaurul nostru cel mai preţios: biserica şi naţionalitatea nóstră, cerêndu-i într'una preaputernicul ajutor la păstrarea acestora şi pe viitor, ér în celelalte sĕ ne rugăm după rêndul sântei bisericĭ pentru monarchul nostru, pentru tótă curtea şi ostaşii lui, pentru tóte ţĕrile şi ţinuturile lui, pentru potolirea vrajbelor dintre diferitele popóre şi bisericĭ, pentru pacea internă şi cea a tótă lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnedeu bisericĭ şi a patriei, pentru concordia tuturora şi pentru alte trebuinţe, de carĭ ne-am deprins a-ne aduce aminte şi la alte ocasiunĭ în sacrele nóstre rugăciunĭ.

Étă dér v'am indicat Iubit Cler şi Popor! ţinuta care noi, ca fii credincioşĭ şi ascultătorĭ ai sântei nóstre bisericĭ, dér totdeodată şi ca patrioţĭ bunĭ, neînfrânţĭ încă de valurile politice, avem sĕ o observăm faţă cu iubileul milenar al statului ungar; tot ce avem de făcut în respectul acesta ca membri ai bisericii, sĕ facem cu sinceritate şi devotament, în bisericile nóstre; mai mult în situaţiunea actuală nu se póte pretinde dela noi, ca dela biserică viuă şi popor consciu de sine; décă însĕ unii din cler séu dintre credincioşii noştri, singuraticĭ orĭ însoţiţĭ mai mulţĭ la olaltă, în considerarea posiţiunei lor sociale, séu şi altfel după disposiţiunea inimei lor ar afla de bine sĕ participe şi la alte festivităţĭ afară de biserică: acésta — se înţelege de sine — o pot face între marginile libertăţilor cetăţenescĭ, nu însĕ ca representanţĭ ai bisericii nóstre, ci numai ca cetăţenĭ particularĭ, eventual ca funcţionarĭ de stat, municipalĭ séu comunalĭ; ér décă autorităţile publice ar cere dela organele nóstre bisericescĭ sĕ participe oficios, dóră chiar în ornate bisericescĭ la festivităţĭ de natură politică: acésta organele nóstre sĕ nu o facă fără a cere şi a primi de aci îndrumare specială, căreia au sĕ se conformeze.

Ca însĕ ţinuta bisericii nóstre faţă cu iubileul milenar sĕ fiă pretutindenĭ una şi aceeaşĭ, după înţelegerea avută în liniamente generale cu preasânţiţii domnĭ episcopĭ diecesanĭ aĭ provinciei nóstre metropolitane, şi în legătură cu informaţiunile şi sfaturile mele premise, emit în mod obligător pentru întreg clerul şi poporul archidiecesei nóstre transilvane ordinul următor:

1. In Dumineca a 6-a dela Pascĭ, adecă în 28 Aprilie a. c. (10 Maiu după calend. nou) premergênd cultul dumnedeesc al dimineţii, adecă Utrenia, sé se ţină pretutindenĭ în acelaşĭ timp, anume la óra a noua după computul civil, sânta liturgie în tóte bisericile parochiale din archidiecesă, cu concursul credincioşilor din comunele concernente, îmbrăcaţĭ ca la alte sĕrbătorĭ marĭ, curat şi cu posibila eleganţă. Acéstă liturgie cu privire la însemnătatea dilei cu tot dreptul o putem numi liturgie milenară, în sens istoric bisericesc.

2. La finea acestei liturgii, înainte de otpustul dilei sĕ se împreune *Mulţamirea pentru facerea de bine a lui Dumnedeu*, după tipicul care se află pe la finea Liturgierului, cu Apostolul şi Evangelia indicate acolo, şi cu rugăciunea de mulţămire, carea sĕ se reciteze cu graiu dulce, pe lângă îngenuncherea tuturor, carĭ aparţin clerului şi poporului credincios; la primele ectenii însĕ ale acestei Mulţămirĭ sĕ se adaugă din alt loc al Liturgierului ectenia acésta: „*Pentru ca sĕ se desrădĕcineze dintre noi tótă vrajba şi urăciunea, şi tot lucrul rĕu, ér dragostea cea nefăţarnică şi pacinică, şi viaţa cea cu fapte bune întru sporirea credinţei sĕ se înrădĕcineze, Domnului sĕ ne rugăm*"; apoi după rugăciunea de îngenunchere sĕ se cânte în cor *Docsologia cea mare*; în fine după otpustul dilei sĕ se cânte *imnul poporal* pentru monarchul, şi acesta sĕ se continue sub împărtirea anaforei.

3. Tinerimea scolară dela scólele nóstre confesionale de orĭ-ce categorie, are sĕ fiă dispensată dela órele ordinare de învĕţĕtură încă în diua ce premerge liturgiei milenare, şi sĕ se adune în o anumită óră numai pentru deprindere în cântările, carĭ vor sĕ se esecuteze în diua următóre; ér în însaşĭ diua liturgiei are sĕ asiste în biserică sub conducerea profesorilor, respective a învĕţătorilor sĕi, în cea mai bună ordine, până la terminarea liturgiei.

4. In parochiile vacante, carĭ nu au administrator în loc, precum şi în filiile, carĭ au biserică, dér fără preot local, liturgia milenară cu adausele arătate în punctul 2, décă aceea nu se póte face la terminul ficsat în punctul 1, are sĕ se îndeplinéscă în Dumineca de 5/17 Maiu, prin preotul însărcinat cu grigea parochială, pe lângă esacta observare a rêndului prescris în punctele premerse.

5. Parochul local, respective administratorul parochiei, are sĕ publice cercularul acesta poporului în biserică în Dumineca, ce premerge liturgiei milenare, anume sub sânta liturgie, înainte de otpust, spre orientare şi trebuincióső pregătire, esplicându-l în sens genuin la priceperea poporului; de asemenea are sĕ se îngrijéscă cu comitetul parochial pentru curăţenia şi ordinea bună în biserică; în fine are sĕ notifice oficios şi primăriei comunale timpul liturgiei pe lângă învitarea de-a participă la aceea; pentru care cas primăriei, şi eventual altor autorităţĭ publice sĕ se reserve în biserica locurĭ cuviincióse.

Acestea le-am avut sĕ vi le împărtăşesc cu dragoste şi sĕ vi le recomand cu grigiă atenţiunei Vóstre, Iubit Cler şi Popor archidiecesan! ér în celelalte cu ferbinte rugăciunĭ către Dumnedeu pentru fe-

---

scump pămêntul, decât acolo, unde ai de tóte.

Astfel în 1895 a cumpĕrat capitulul diecesan catolic din Transilvania domeniul familiei Kemeny, situat în comitatul Têrnavei marĭ, cu castel, ecarete economice complet, vite şi întrégă destrea moşiei, apoi cu grădinĭ, vii, pădure de ştejar seculară, şi a plătit jugĕrul cu 118 fl. ceea ce în banĭ de ai noştri ar fi 472 lei la hectar. Intre 120—150 fl. se vinde în Transilvania jugĕrul catastral şi la proprietăţile micĭ.

In Bucovina încă am vĕdut vêndêndu-se cu aceleaşĭ preţurĭ. Tot cam la acelaşĭ nivel se menţin şi moşiile din Moldova.

Din contră, în Muntenia pogonul se vinde între 300—400 séu hectarul între 600—800 lei, şi nu este decât pămêntul nud, de multe-orĭ şi acela sleit şi deteriorat.

Cum se póte óre, că acolo, unde raporturile sunt mai puţin consolidate decât orĭ unde, unde lipsesc braţele, lipsesc vite, lipsesc fênaţe, păşunĭ pentru ţinerea vitelor, lipsesce chiar apa de beut, lipsesc clădirile şi instalaţiile economice cu totul — şi de nu s'a făcut grâul şi porumbul eştĭ ruinat cu totul, — cum se póte ca acolo în realitate sĕ fi obţinut pămêntul valórea cea mai mare intrinseca? — Este greu de afirmat una ca asta.

Un rĕspuns indirect însĕ îl avem în faptul, că un singur an de crisă a făcut sĕ dea dosul peste 200 dintre arêndaşĭ marĭ, şi la noua arêndare a moşiilor statului, arêndile au dat enorm înapoi, şi $^1/_3$ din moşii nu s'a mai găsit cine sĕ le ia. Apoi ţăranii, carĭ au cumpĕrat loturĭ micĭ şi marĭ dela stat, fórte mulţĭ dintre ei neputêndu-le plăti, le-au arendat şi ei pe la alţii, bogătaşĭ şi cămătarĭ din sat. Şi nu s'au ales cu nimic.

De aceea ni-se pare legitimă remonstraţiunea contra evaluărei prea esagerate a moşiilor statului, ce sunt a se împărţi în loturĭ micĭ la ţĕranĭ. Altcum nu vor eşi din ei bunĭ gospodarĭ nicĭ-odată.

Dr. George Maior.

rirea Vóstră de tóte grelele ispite și de alunecărĭ în căile cele rele, rĕmân cu archipăstorésca binecuvêntare

Sibiiu, 10/22 Aprile 1896.

Al Iubitului Cler și Popor
binevoitor:
Miron Romanul m. p.
archiepiscop.

Circulara episcopului Mihail Pavel.

Intr'o circulară colectivă, se publică la urmă următórele cu privire la mileniu:

Nr. 662.—1896. Bine Vĕ este cunoscut Frățielor Vóstre, cum-că în acest an împlinindu-se 1000 de anĭ dela ocuparea țĕrei, s'au luat mĕsurĭ, că sub decursul acestui an sĕ se serbeze festivitățile milenare cu cea mai mare solemnitate posibilă. Intre alte disposițiunĭ, pre noi mai de-aprópe ne atinge serviciciul divin de mulțămită, ce se va celebra în 10 Maiŭ a. c. și festivitățile școlare, carĭ In. Ministeriu r. u. de culte, cu ordinațiunea de 1 Martie a. c. Nr. 7584, dispune a-se ține în 9 Maiŭ a. c., până când Inaltul Cor episcopesc în conferința ținută în 27 Februarie a. c. a decis sĕ se țină în 17 Maiŭ a. c. st. n. Pentru ținerea festivităților din urmă conformându-ne conclusului Inaltului Cor episcopesc, Frățiele Vóstre, amĕsurat disposițiunilor amintite Vețĭ avé a celebra două SS. Liturgii, una în 10, ér cealaltă în 17 Maiŭ st. n. a. c., la carea din urmă vor avé sĕ fiă de față toțĭ pruncii obligațĭ la școlă, și o vor asculta cu tótă pietatea, versând rugăciunĭ fierbințĭ și cântând cântărĭ bisericescĭ și sânte. Incât apoi In. Minister r. u. de Culte cu ordinațiunea mai sus citată, pentru festivitatea școlară, afară de serviciul dumneḑeesc, cu care are sĕ se încépă solemnitatea, prescrie și alte anumite acturĭ festive, carĭ Vi-se vor notifica prin Inspectorul școlar reg., încât va permite starea materială și alte împrejurărĭ, Vĕ Vețĭ nisui a-le împlini și aceste, precum și conform gr. Rescris al In. Minister r. u. de Culte din 22 Martie a. c. Nr. 704 presid. Vĕ Vețĭ îngriji, ca în memoria festivităților milenarĭ sĕ se sadéscă arborĭ cu viéță mai lungă, precum ștejarĭ, ulmĭ etc., în locul cărora pentru poporul nostru e mai cu scop a-se sădi diferite soiurĭ de pomĭ mai durabilĭ.

Oradea-Mare, 10 Aprilie 1896.

Michailu Pavelu, m. p.,
Episcopul gr. cat. de Oradea-Mare.

SCIRILE ḐILEI.

— 16 (28) Aprilie.

Majestățile Lor Regele și Regina României au sosit în 25 c. séra în Budapesta și au stat acolo până alaltăerĭ după améḑĭ. In decursul ḑilei de alaltăerĭ părechea regală a visitat incognito esposiția milenară, la care se lucră neîncetat, apoi a fost de a privit tabloul „Ecce homo“ de Munkacsy. Măestrul maghiar le-a dat Majestăților esplicările de lipsă, și cu acésta ocasiune intrând din întêmplare și Coloman Tisza, fostul ministru-președinte ungar, în sala, unde era espus tabloul, regele Carol se întreținu câte-va minute cu el. Intre altele îi ḑise bĕtrânului „general“: „Scii, că în 1883 am prânḑit împreună în Buda, la „împĕratul“? Conversația a decurs în limba francesă.

—o—

Erășĭ un proces monstru. In 7 Maiŭ st. n. se va ține la tribunalul din Alba-Iulia pertractarea finală în causa procesului intentat pentru agitațiune în contra parochului din Tür, *Ioan Pop Pĕcariu* și a învĕțătorului *George Făgărășan*. „Unirea“ spune, că sunt citațĭ la pertractare 30 de martorĭ, se înțelege partea cea mai mare maghiarĭ, între carĭ și preotul rom. cat. din Tür.

—o—

Promoțiune. Din Clușiu ni-se scrie: In 25 Aprilie n. c. s'a promovat în aula nouĕi universitățĭ de aicĭ la gradul de *doctor juris* simpaticul nostru tinĕr *Eugen Pătăcean*, care prin hărnicia și bunele sale sentimente și-a câștigat de mult stima și iubirea tuturor colegilor sĕi românĭ. Festivitățile promoției s'au început la 12 óre din ḑi. Sala de așteptare era plină de lume și în aulă era deja public frumos, toțĭ tinerii universitarĭ eram de față. După finitul ceremoniei, ne-am dus la d-l capelan Nicolae *Rațiu*, al cărui óspe era fratele Pătăcean. Aci cu toții am felicitat pe iubitul nostru frate. Séra am avut convenire într'un restaurant mai liniștit, unde lângă musica națională ne-am petrecut până târḑiu. Bucuria s'a mai potențat, când sosiră între noi și frații Ioan și N. *Gaia* din Turda, carĭ au adus veștĭ bune fratelui Geni de pe acasă. Presidentul convenirei nóstre a fost Dr. Iuliu *Maniŭ*, conșcolar și sincer amic al sĕrbătoritului, promovat nu de mult la Pesta. Am regretat mult, că Venerabilul părinte Pătăcean, tatăl sĕrbătoritului n'a putut fi de față; l'am felicitat însĕ în scris. — Nu ne-am uitat nicĭ de colegul nostru *Vlad* dela Pesta, care atât de românesce s'a purtat înaintea neaoșului decan, trimițêndu-i o adresă de felicitare cu subscrierile tuturor. S'au rostit multe vorbirĭ frumóse și însuflețite, căcĭ 25 Aprilie a fost pentru noi toțĭ o ḑi de bucuriă. Fratele nostru iubit Dr. Eugen Pătăceanu a părăsit Clușiul, lăsând cele mai frumóse amintirĭ între noi, de-a căror dragoste póte sĕ fiă pentru tot-déuna asigurat. — *Aleco.*

—o—

In contra jocului de cărțĭ. Sâmbăta trecută s'a ținut adunarea generală extraordinară a Casinei regnicolare (Országos-kaszino) din Budapesta, care a fost convocată cu scopul de-a lua mĕsurĭ pentru oprirea jocului de cărțĭ hazardat în casină. Alexandru Wekerle, președintele comitetului de direcțiune, presentă propunerea comitetului, prin care se cerea, ca orĭ-ce membru, despre care s'ar constata, că a jucat în casină cărțĭ pe banĭ, sĕ fiă eschis dintre membrii casinei. Presentând acéstă propunere, președintele ḑise, că cercurile dinafară numesc Casina regnicolară un *„cuib al cărțașilor“*. Acésta însĕ este o calumniă, ḑice el, pentru-că în privința acésta lucrurile stau aicĭ mai bine ca în alte cercurĭ; dintre 1300 de membri ai Casinei abia décă a vĕḑut în câte-o séră mai mulțĭ ca 5—6 inșĭ jucând cărțĭ pe banĭ. Cu tóte acestea, fiind-că classa mijlocià maghiară arată aplicare pentru ast-fel de petrecerĭ periculóse, casina e chiămată a lua posițiă în contra jocului de cărțĭ. — Contele Stefan Károly ḑice, că propunerea comitetului dehonestéză casina și vatĕmă onórea membrilor sĕi. S'a iscat o discuțiă vehementă, dér la urmă totușĭ s'a primit propunerea comitetului cu 129 voturĭ contra 107. După ce s'a primit propunerea, fiind-că mulțĭ dintre membri erau tare opărițĭ și nemulțumițĭ, Wekerle declară, că renunță la succesul dobândit și primesce o propunere intermediară a lui Lisznyai; prin care 'i se dă drept comitetului de-a lua însușĭ la fiă-care cas mĕsurile, ce va afla de lipsă, contra jucătorilor de cărțĭ. Toțĭ au fost de acord cu acéstă propunere.

—o—

Adunarea generală a cassei cercuale brașovene pentru bolnavĭ, conchemată pe 26 c. neputênd aduce nicĭ o hotărîre din causa lipsei de membri, se va ține în 2 Mai c. séra la 8 óre în sala sfatului fără privire la numĕrul membrilor presențĭ.

De ale mileniului.

Pomĭ de mileniu rĕspinșĭ. Din Arad li-se depeșéză foilor din Budapesta următórea scire: Proprietarul de pămênt Iosif *Valerian* a oferit comunei Șiria 96 tei, ca sătenii sĕ-i sădéscă apoi, din incidentul mileniului, de-a lungul drumului ce duce dela casa comunală până la biserică. „Dăruitorul“ și-a esprimat dorința, ca la serbarea sădirei sĕ ia parte toțĭ sătenii, representanța bisericéscă și școlele. Comuna însĕ, respinse ofertul lui Valerian, ḑicêndu-i că *nu voiesce sĕ sĕrbătorĕscă mileniul, când locuitorii ei sunt asupriți.* După acésta amintitul proprietar a sădit pomii pe spesele sale. — Ne-ar plăcé sĕ scim mai deaprópe cine este acel domn hiperzelos, pe care îl chiamă Iosif Valerian?

*

Pressa străină la esposiția milenară. „In zădar sbiéră Liga română, în zădar umple lumea de broșurĭ mincinóse, căcĭ până acum 120 ḑiare de frunte din străinătate au anunțat direcțiunei esposiției, că îșĭ vor trimite „representanțĭ la deschiderea esposiției astfel esclamă de bucuriă pressa jidano-maghiară din Ungaria. După ce enumĕra statele din carĭ se vor trimite raportorĭ de ḑiare, foile din Budapesta afirmă, că și *din România vor veni raportorii a patru ḑiare române de frunte*, între carĭ și raportorul *„Românului“*, pe care îl va representa însu-șĭ *fiiul lui Rosetti* (!!?)

*

Monumentele milenare. Conform disposiției mai nouĕ a ministrului-președinte Banffy, cele 7 monumente, carĭ se vor ridica pentru „glorificarea și preamărirea“ mileniului, vor fi inaugurate în următorul șir: Monumentul din *Pusztaszer* va fi inaugurat în luna lui Iunie prin ministrul de agricultură; cel din *Muncacs* la începutul lui Iulie prin m. de justiția; cel din *Brașov* în August prin m. de interne; monumentul din *Pannonhalom* tot în August prin m. de culte; cel din *Nyitra* la finea lui August prin m. de finance; cel din *Zimony* în Septemvre prin m. croat, și în fine monumentul din *Devény* se va inaugura în Octomvre prin ministrul personal al Maj. Sale.

*

Cu mare bucuriă înregistréză foile maghiare scirea, că locuitorii românĭ și bulgarĭ ai opidului *Vinga* au hotărît sĕ serbătoréscă în modul cel mai festiv mileniul. Spun, că în 9 Mai séra se va arangia un mare conduct cu lampióne, cu musică militară și cu *steagurĭ naționale maghiare.* In 10 Mai se va ține liturghiă festivă atât în biserica rom. cat. cât și în cea *gr. or.* și în acésta va celebra preotul *Petru Cimponeriu.* Tot în acea ḑi la 11 óre va fi adunarea festivă, după care va urma un banchet splendid. Saltă și te veselesce!

*

Sub titlul *„Poporul săsesc și mileniul“* scrie *„Kronstädter Zeitung“* un articol de fond, în care mai întâiŭ se plânge de oportunismul lesne credĕtor al conaționalilor sĕi Sașĭ, carĭ acum se vor pune în mișcare de-a merge la esposiția milenară cu banderii etc. „Kronst. Ztg.“ nu speréză a converti pe aceștĭ domnĭ oportuniștĭ, voesce numai sĕ marcheze acea liniă, peste care un Sas brav și cinstit nu póte trece în lunile viitóre ale festivităților comandate.

„Étă ce popor de cultură suntem noi, vor ḑice Ungurii, décă ne vor vedea pe toțĭ la esposițiă“, ḑice gazeta săséscă, „unde sunt domnii agitatorĭ cu lucrarea lor culturală? N'avem noi chiar datoria de-a impune masselor negligiate ale Românilor, Slovacilor, etc. acésta cultură maghiară cu forța, décă nu vréu sĕ o priméscă cu binele?“ „Așa vor ḑice acești omenĭ îngâmfațĭ și violențĭ“, esclamă „Kr. Ztg“. „Ei vor îngriji, ca nimic sĕ nu transpire despre munca și cultura de sute de anĭ a Sașilor se vor face tóte ca esposiția sĕ apară în lumina unei lucrărĭ culturale unitare maghiare.“

„Cine se va îndoi“, ḑice mai departe fóia săséscă, „că o dorință estraordinară a Ungurilor este, ca naționalitățile sĕ ia parte cât mai viuă la festivitățĭ? Căcĭ atuncĭ vor ḑice: décă agitatorii ar avea dreptate, décă noi Maghiarii într'adevĕr am sugruma orĭ ce altă viață națională, atuncĭ óre s'ar putea ca Sașii, Germanii etc. sĕ alerge cu atâta însuflețire la esposițiă? Cine s'ar îndoi, că și în acéstă direcțiă vom fi esploatațĭ?“

„Cel ce a vĕḑut cum chiar și circulara episcopului nostru (săsesc), care a isvorît dóră numai din sila morală s'a esploatat de pene oficióse cu mare lăcomiă în *„Neue Freie Presse“* și în *„Algemeine Zeitung“* din München, vrênd sĕ ḑică: vedețĭ voi pe Sașii, carĭ s'au împăcat și sunt mulțămițĭ cu domnia maghiară! Care a vĕḑut acésta, trebue sĕ-șĭ fiă în clar, că ce are sĕ facă. De aceea, cel ce nu vrea sĕ se facă complice al acestei grandióse seducerĭ al opiniunei publice, a acestei batjocurĭ politice aruncate asupră-ne, *acela sĕ rĕmână acasă sĕ nu participe la tămbălăurile publice înscenate în mod oficial*; și décă crede totușĭ, că póte învĕța ceva și la esposiția din Pesta, atuncĭ mergă acolo ca simplu călĕtor, cum merge la o esposițiă cehă séu polonă!“

„Scim cu toții“, încheie „Kr. Ztg.“, „că suntem comandațĭ de sus la o mulțime de festivitățĭ prescrise. Amintim numai festivitățile școlare și bisericescĭ și acele ale comitatului. Și față cu aceste ḑicem: sĕ facem pentru-că la ceea ce suntem neapĕrat silițĭ, dér nicĭ negrul sub unghiă mai mult și așa ca fiă-care sĕ observe „sila“ nóstră. Ar fi o lealitate rĕu aplicată, décă am face mai mult, decât am fi silițĭ, séu décă chiar am erumpe în însuflețire!“...

SCIRI ULTIME.

Viena, 27 Aprilie. Audiența lui Lueger a produs mare nemulțumire în sînul „stângei germane reunite“, care se îndréptă contra lui Badeni. Se crede că noua alegere de primar va fi de-a Sâmbătă.

Paris, 27 Aprilie. Președintele *Faure* a încredințat astăḑĭ pe *Melinet* cu formarea noului cabinet.

Paris, 27 Aprilie. Președintele republicei și prințul *Ferdinand* al Bulgariei au asistat Sâmbătă séra la balul școlei de oficerĭ St.-Cyr. Alaltăerĭ prințul a luat parte la îmormêntaraa baronului Hirsch. Séra d-l Bourgeois a dat un prânḑ în onórea prințului Ferdinand, la care au luat parte toțĭ miniștri francesĭ precum și ambasadorul turcesc *Munir-Bey.*

New-York, 27 Aprilie. După o depeșă din El-Paso, Mexico, în minele de lângă Chihuahua s'a dĕrîmat bolta unei galerii îngropând *61 de persóne.* Până acum s'au scos de sub dĕrîmăturĭ *7 morțĭ și 13 rănițĭ.*

DIVERSE.

In care sat este cel mai mare sgomot? In apropierea de Tripolis, în Africa nordică, se află o comună numită *Amruz.* Nu esistă comună în lumea întrégă, în care sĕ se facă mai mult sgomot ca aicĭ. Locuitorii din Amruz sunt, dela cel mai mic până la cel mai mare, toțĭ *Jidanĭ* și toțĭ, afară de Rabinerul, sunt faurĭ de profesiune. De diminéța până séra nu se aude în acea comună decât sunetul ciocanelor. Bĕtrânii, carĭ nu mai pot ridica ciocanul suflă cu foii. Cei mai mulțĭ dintre ei pregătesc săbii și iatagane, pe carĭ le liferéză Arabilor. Armele pregătite de Jidanii din Amruz sunt vestite între locuitorii de pe acolo, și fac negoț cu ele până la țĕrmurul Nigerilor.

Mâncațĭ mere! Astfel scrie Dr Stötzer în „Impărtășirĭ despre póme și grădinărit“. Merele sunt un mijloc, de-a înbunĕtăți sănĕtatea omului. Merele nu numai, că dau corpului un nutremênt bun, ci ele sunt și un bun medicament, pentru-că conțin acid fosforic mai mult ca orĭ și care alt pomet. Mai sănĕtos este de a se mânca mere înainte de culcare, deórece: 1) au o influență bună asupra creerilor; 2) ușuréză ficatul, 3) influințéză asupra somnului, producênd un somn ușor și liniștit, 4) desinfectéză mirosul neplăcut, ce se produce din causa dinților stricațĭ, 5) adună acreala de prisos a stomacului. 6) paraliséză perturbările hemoroidale, 7) ajută la activitatea rinichilor, 8) împedecă formarea pietrilor în stomac, 9) ajută mistuirea și 10)) e un bun remediu contra durerii de grumaḑĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul pietei Brașov.

Din 28 April 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54½
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	1.27	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 April 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.10
Renta de coróne ung. 4%	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Imprum. ung. cu premii	157.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	138.75
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	122.30
Losurĭ din 860	145.75
Acțiĭ de ale Băncei austro-ungară.	967.—
Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit.	388.25
Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit.	356.80
Napoleondorĭ	9.54½
Mărcĭ imperiale germane	58.77½
London vista	120.10
Paris vista	47.75
Rente de coróne austr. 4%	101.—
Note italiene	43.90

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicărei unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

I. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

I. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.